

Lahden kaupunki, Kaupunginvaltuusto, 20.05.2024

§ 62

Uuden talouden tasapaino-ohjelman ohjausryhmän raportti näkemyksestään kaupungin talouden tasapainottamiseksi

1789/02.00.00.00/2024

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Hallintojohtaja Anu Valtavaara p. 044 7161 416

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen ohjausryhmän raportin näkemyksestään talouden tasapainottamiseksi.

Perusteluosa / aiempi käsittely

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 13.05.2024

§ 194

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Kyynäräinen Niko

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus merkitsee tiedokseen ohjausryhmän raportin näkemyksestään talouden tasapainottamiseksi.

Kaupunginhallitus tekee kaupunginvaltuustolle seuraavan ehdotuksen:

”Kaupunginvaltuusto merkitsee tiedokseen ohjausryhmän raportin näkemyksestään talouden tasapainottamiseksi.”

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 15.4.2024 § 150 käynnistää uuden talouden tasapaino-ohjelman valmistelun. Kaupunginhallitus päätti samalla perustaa parlamentaarisen ohjausryhmän, johon se nimesi jäsenet ja varajäsenet.

Kaupunginhallituksen päätöksen mukaan ohjausryhmän tehtävänä on tukea virkavalmistelua ja antaa poliittista ohjausta talouden tasapaino-ohjelman laatimiseksi. Ohjausryhmä raportoi kaupunginhallitukselle näkemyksensä talouden tasapainottamiseksi. Työn pohjalta kaupunginhallitukselle tuodaan esitys uudeksi talouden tasapaino-ohjelmaksi. Kaupunginhallitus tekee ohjelmasta ehdotuksen ja kaupunginvaltuusto päättää siitä. Tämän jälkeen kaupunginhallitus, jaostot ja lautakunnat päättävät alaistensa yksiköiden tavoitteiden mukaisista tarkemmista toimenpiteistä. Ohjausryhmän toimikausi päättyy, kun kaupunginvaltuusto on päättänyt talouden tasapaino-ohjelmasta ja toimielimet toimenpiteistä. Toimikausi päättyy viimeistään kaupunginhallituksen toimikauden päättyessä.

Ohjausryhmä on kokoontunut kokouksiin 18.4., 22.4., 24.4., 26.4. ja 29.4.2024. Ohjausryhmä on perehtynyt voimassa olevaan parlamentaarisen työryhmän valmistelemaan Lahden kaupungin toiminnan ja talouden tasapaino-ohjelmaan 2024–2027 (hyväksytty KH 6.11.2023 § 376) sekä virkavalmistelutyöryhmän tuottamiin ajantasaisin tietoihin talouden tilannekuvasta, rakenteellisesta alijäämästä sekä tulojen kasvattamisen ja menojen leikkausten mahdollisuuksista.

Ohjausryhmä on kokouksessaan 29.4.2024 päättänyt alla olevaan näkemykseen talouden tasapainottamiseksi. Ohjausryhmän kanta on

esitelty kaupunginhallitukselle kaupunginhallituksen iltakoulussa 2.5.2024.

OHJAUSRYHMÄN NÄKEMYS TALOUDEN TASAPAINOTTAMISEKSI

Ohjausryhmä on katsonut talouden sopeuttamistarpeen olevan 50 milj. euroa. Sopeuttamistarpeen lähtökohtana on ollut Lahden kaupungin rakenteellinen alijäämä 65 milj. euroa. Sopeuttamistarpeen arvioinnissa on huomioitu 15.4.2024 vastaanotettu ennakkotieto Lahden kaupungin tekemän, valtiovarainministeriön (VM) valtionosuuspäätöstä vuodelle 2024 koskevan oikaisuvaatimuksen myönteisestä käsittelystä. Kaupungin oikaisuvaatimus koski kesän 2023 siirtolaskelmien vaikutusta, joka arvion mukaan oli 10,9 milj. euroa, mutta ratkaisun euromäärä ei ollut vielä tiedossa. Lisäksi on huomioitu VM:n 16.4.2024 tekemä kehysriihiratkaisu, jonka arvioitiin lisäävän Lahden kaupungin valtionosuuksia noin 6 milj. euroa. Ohjausryhmän asettama 50 milj. euron sopeutustavoite ei sisällä suhdannevaihteluista aiheutuvaa alijäämää eikä TE-palvelu-uudistuksesta mahdollisesti tulevaa uutta tasapainottamisen tarvetta.

TALOUDEN TASAPAINO-OHJELMA 2024-2027

Toimintatulot 1,0 milj. euroa

Kaupunkiympäristön palvelualueen toimintatuloarviolle asetetaan pysyväksi kasvutavoitteeksi 1 milj. euroa. Tavoitteen toteutuminen edellyttää päätöksiä tonttien hintojen, pysäköintimaksujen, kaupunkisuunnittelun taksojen, yleisten alueiden taksojen, venepaikkamaksujen, joukkoliikenteen lippuhintojen sekä muiden mahdollisten lupa- ja valvontamaksujen hintojen korotuksista. Hulevesimaksun käyttöönoton mahdollisuutta selvitetään.

Toimintamenot 18,1 milj. euroa

Toimintamenojen pysyvälle alentamiselle asetetaan 18,1 milj. euron tavoite, josta 13,1 milj. euron tavoite asetetaan palvelualueille.

- Konsernihallinnon toimintamenojen leikkauksiin kohdennetaan 4,0 milj. euron tavoite.
- Sivistyksen palvelualueen leikkauksiin kohdennetaan 6,1 milj. euron tavoite.
- Kaupunkiympäristön palvelualueen leikkauksiin kohdennetaan 3,0 milj. euron tavoite.

Työttömyydestä aiheutuvien menojen vähentämisen tavoitteena on 5 milj. euroa.

Verotulot, elinvoiman lisäys 5,0 milj. euroa

Strategian elinvoimatoimenpiteille asetetaan tavoite niin, että verotulojen kasvu yli toimintaympäristöstä tulevan kasvun lisäksi on 5 milj. euroa. Tavoitteen toteutuminen edellyttää elinkeinoelämän sijoittumispäätöksiä Lahteen.

Rahoitustulot ja -menot 15 milj. euroa

Rahoitustulojen ja -menojen nettokasvulle asetetaan 15 milj. euron kasvutavoite vuoteen 2027 mennessä. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää rahoitusmenojen alentamista (lainakannan pienentäminen jo vuonna 2024 ja korkokulujen väheneminen), konsernista saatavien osinkotuottojen kasvua ja muiden rahoitustulojen kasvua (esim. tilikorot). Tavoitteen saavuttaminen edellyttää myös investointien rahoitusratkaisujen tarkastelua. Tavoitteeksi asetetaan lisäksi vuosittainen omaisuuden myyntivoittojen toteutuminen. Myös konsernirakenteen tarkastelua tulee edelleen jatkaa.

Verotulot 10,9 milj. euroa

Kunnallisverotuloille asetetaan 10,9 milj. euron tavoite niin, että kunnallisveroa korotetaan 0,5 %-yksikköä vuonna 2027. Tavoitteen toteutuminen edellyttää kaupunginvaltuustolta veronkorotuspäätöstä marraskuussa 2026. Kunnallisveron korotuksen yksikkömäärään vaikuttaa kunnallisveroprosentin tuottoarvio, joka tulee tarkastella ennen veroprosenttipäätöksen valmistelua. Mikäli rahoitustulojen kasvu ylittää tavoitteen, niin verokorotuksen taso tarkastellaan vuoden 2026 aikana.

Talouden tasapaino-ohjelma 2024–2027

Tuloslaskelma, 1 000 €	TA 2024	TS 2025	TS 2026	TS 2027	YHTEENSÄ
Toimintatulot	0,0	500,0	500,0	0,0	1 000,0
Kaupunkiympäristön palvelualue		500,0	500,0		1 000,0
Toimintamenot	-1 157,5	-2 057,5	-7 000,0	-7 885,0	-18 100,0
Konsernihallinnon palvelualue	-800,0	-800,0	-1 200,0	-1 200,0	-4 000,0
Sivistyksen palvelualue	-257,5	-827,5	-2 500,0	-2 515,0	-6 100,0
Kaupunkiympäristön palvelualue	-100,0	-430,0	-1 300,0	-1 170,0	-3 000,0
Työttömyydestä aiheutuvat menot			-2 000,0	-3 000,0	-5 000,0
Verotulot, elinvoiman lisäys			3 000,0	2 000,0	5 000,0
Rahoitustulot ja -menot		10 300,0	1 260,0	3 440,0	15 000,0
Verotulot			0,0	10 900,0	10 900,0
Tilikauden tulos	1 157,5	12 857,5	11 760,0	24 225,0	50 000,0

Luvut on esitetty muutoksena edelliseen vuoteen.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Toimenpiteet

Kv: ote talouspalvelut, palvelualueet ja taseyksiköt